

Praktyczne problemy w Data Science

oraz

Dylematy etyczne i konflikty interesów

Ziemowit Dworakowski
AGH University in Krakow,
Department of Robotics and Mechatronics

1

- ZDm*
- ❖ Nieprecyzyjne pojęcia bywają różnie rozumiane przez DS i przemysł
  - ❖ Większość osób współpracujących z „ekspertami od ML” **nie ma pojęcia** które zadania są łatwe a które są trudne
  - ❖ Większość osób postrzega metody ML jako magiczną czarną skrzynkę która może zrobić wszystko, jeśli tylko ekspert jest wystarczająco dobry
  - ❖ Większość osób współpracujących z „ekspertami od ML” **błędnie ocenia jakość dostępnych danych**
  - ❖ Większość osób współpracujących z „ekspertami od ML” **nie rozumie ryzyka przeuczenia i wycieku danych**
  - ❖ Większość osób współpracujących z „ekspertami od ML” **nie docenia istotności wstępnego przetwarzania danych**
  - ❖ Większość osób współpracujących z „ekspertami DS” **przypisuje zbyt duże znaczenie rodzajowi użytego klasyfikatora**
  - ❖ W przemyśle powszechna jest presja na „efekt marketingowy” nawet kosztem jakości merytorycznej rozwiązania.

2

- ZDm*
- Większość ekspertów od ML nie rozumie jak trudno w przemyśle zbiera się dane
  - Większość ekspertów od ML ćwiczyła wyłącznie na danych wysokiej jakości o dobrze reprezentowanych klasach
  - Eksperti od ML lubią „iść na łatwiznę” wrzucając wektory danych do jakiegoś systemu decyzyjnego i jeśli nie wychodzi, żądać „więcej danych!” zamiast spróbować zbudować **lepsze cechy** i wykorzystać **wiedzę kontekstową**
  - Większość „ekspertów od ML” nie docenia znaczenia wiedzy kontekstowej i przecenia możliwości użytego klasyfikatora
  - Większość ekspertów od ML błędnie ocenia istotność fałszywie pozytywnych wskazań i źle interpretuje skuteczność metod
  - Większość ekspertów od ML błędnie ocenia istotność fałszywie pozytywnych wskazań i źle interpretuje skuteczność metod
  - Większość ekspertów od ML błędnie identyfikuje znaczenie czynników wpływających na ostateczny wynik

3

Wymagane nastawienie

Bądź gotów na pracę z „brzydkimi” zbiorami danych
(Niepełne opisy, outliery, braki itp.)

Bądź gotów na kompromisy i niestandardowe rozwiązania
(Niektórych problemów nie da się rozwiązać bez nagięcia części zasad)

Potrzebujesz kredytu zaufania
(na podstawie doświadczenia i umiejętności komunikacyjnych)

Chroń marketingowców przed nimi samymi
(„Hej, chcesz krótką kontrolę merytoryczną Waszej ulotki?”)

Pamiętaj o rzeczywistym celu swojej pracy
(Rzadko kiedy celem jest „wykonanie klasyfikacji”)

4

Wymagane umiejętności

Podstawowa wiedza inżynierska
(By zrozumieć kontekst danych i cel swojej pracy)

Dobre zrozumienie problemów wycieku danych, przeczenia i interpretacji wyników
(To one w praktyce limitują możliwości systemów AI w inżynierii)

Umiejętność uczenia się nowych rzeczy i znajdowania źródeł
(Często praca w DS wymaga szybkiego przeskakowania między dziedzinami)

Podstawowa wiedza o AI
(Głębokie zrozumienie szczegółów metod nie jest na początku aż tak istotne...)

Doświadczenie z przeszłych projektów z nastawieniem na projektowanie i optymalizację własnych rozwiązań

Python
(razem z bibliotekami do AI)

5

Dylematy etyczne i konflikty interesów

6

Studium przypadku IV

Józef jest specjalistą od *data science* w międzynarodowej firmie. Pełni również rolę merytorycznego eksperta w procesie rekrutacji – zatrudniając innych inżynierów o tej specjalności. Firma chce zatrudnić jednego nowego pracownika. Do firmy zgłosiło się dwóch kandydatów, zdanie Józefa będzie decydujące:

Rashid – świetne CV. Spełnia wszystkie wymagania zawiązką, Józef go nie zna.

Maks – kandydat który spełnia prawie wszystkie wymagania. Prywatnie znajomy Józefa ze studiów, Józef wie, że Hans się umie szybko uczyć i w razie czego doczy się brakujących kwestii.

10

Proste rozwiązania do rozważenia w sytuacji problemów etycznych:

1. Konflikt interesów, nacechowanie emocjonalne:

Wycofaj się, przekaż problem osobie obiektywnej

2. Konflikty wartości: Rozważ możliwość fałszywej dychotomii. Być może rozwiązanie kompromisowe jest możliwe?

3. Jeśli nie możesz rozwiązać problemu sam, **eskaluj!**
(to znaczy: przekaż problem na wyższy szczebel hierarchii)

4. Znaj swoje wartości i wiedz jak się efektywnie komunikować

5. Korzystaj z różnych strategii decyzyjnych, staraj się spojrzeć na problem w całości
(Wiele konfliktów jest podtrzymywanych tylko dlatego, bo osoby zaangażowane nie zauważają możliwych rozwiązań)

11

Informacja zwrotna...!

Skorzystajcie proszę z ankiet studenckich na koniec semestru. Zróbcie to dla jak największej ilości przedmiotów i nauczycieli. One mają dużo większe znaczenie niż myślicie :)

12
